

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:

Kutasi Imre.

Szerkesztő:

Katona Imre.

Szerkesztőség: Piac-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.

Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318 sz. Sz. Nagy Károly ház.

Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel.

Egyes szám 4 kr.

Tisztogatás.

Debreczen, július 20.

A belügyminiszter körrendeletileg országos takarítást rendelt el. Külön a megyei- és külön a városi törvényhatóságokban. Mint hajdan az ellenség közeledésére véres kardot hordoztak szét az országban, most a koleravész fenyegetésére szigorú rendeletek szaladnak az ország minden részébe. Mert a takarítás a védekezés majdnem egyetlen eszköze. A tisztaság és mértékletesség az a két védbástya, melyek a kolerával sikeresen dacolnak.

Csak hogy aztán ezeket lehet legnehezebben elérni.

Itt már az ezer-féle változatban nyilatkozó emberi, tulajdonokkal és egyéni gyöngeségekkel van dolgunk, melyek utoljára is igen sok intézkedés hatását lerontják, s a leglelkismeretesebb buzgalmat is ellensúlyozzák.

Pedig utoljára is a védekezésnek csak úgy van értelme, ha az a legapróbb részletekre is kiterjed. Ellenkező esetben, ha a köztisztaságot nyomon nem követi a legaprólékosabb magán tisztaság is; s ha a rendeletek végrehajtása csak bizonyos madártávlatból látszik tökéletesnek: elköltethetünk ezeket meg ezeket, de egészségünk és életünk biztosítására majdnem semmit se tettünk.

A mi viszonyaink között pedig leg-

főlebb addig a bizonyos madártávlatig juthatunk el ezuttal is.

Önámítás azt hinni, hogy nálunk a köztisztaság érdekében a legszigorubb rendeletek mellett is megtörténik minden, a mi emberileg lehető.

Népünk nem áll a civilizáció azon fokán, hol a köztisztaságnak, mint az életbiztosítás egyik fő eszközének fontossága, más mellékes anyagi érdekek mellett, méltó helyet foglal el.

Adminisztrációinkban pedig nincs meg az az erő, mely a soknemű nehézség, ellenállás és magánérdek pártatlan és részrehajlatlan leküzdésére szükséges. S mind ezektől eltekintve, már a kellő előfeltételek is hiányoznak arra nézve, hogy egy országos fölhívásra egyszerre oly közegészségi és köztisztasági viszonyok legyenek teremthetők, minők a teljes megnyugvashoz szükségesek.

Hiszen tudjuk, hogy különösen a megyei törvényhatóságokban a közigazgatásnak épen ez az ága a legprimitívebb állapotban van. A községekben az építkezés szabályozva nincs; a közéletmezés körül minden rendőri felügyelet hiányzik; az orvosok száma szerfölött csekély; a köztisztasági szolgálatot hírből sem ismerik. Ott bizony akár kerékbe törhetik az embereket, modern értelemben vett köz- és magántisztaságot és egészségügyi szolgálatot mégse érünk el, mert hiányoznak az alap-

föltételek az intézményekben s az emberek intelligenciájában.

Még városainkban is igen sok hiánnyal és nehézséggel kell megküzdeni.

Vegyük például Debreczent.

Ha a hatóság minden erejét kizárólag ide összpontosítja, akkor se lesz képes a várost úgy kitakarítani és ebben oly viszonyokat teremteni, a minők a modern igények szerint föllállított mértéket megütik.

Mi itt a sajtóban megszoktuk, hogy ha veszedelem fenyeget, vagy a baj beütött, rácserecsere a hatóságra.

Azt hisszük, hogy ezzel mindent orvosoltunk. De nem így van. A hatóság is csak emberekből áll, s ha ötven-hatvan emberrel szemben 60 ezer kontraparrirozza az intézkedéseket, a sikertelenség előre látható.

Itt pedig ez a helyzet. Minden ember hangoztatja a hatóság köteleességét, de senki se teljesíti a magáét. Mindenki hirdeti a tisztaság szükségét, de senki se akarja, hogy nála kezdjék a takarítást. Konkrét eseteket tudunk, hogy igen intelligens emberek magán telkei még a belvárosban is büzhödnek a tisztátlanságtól, s a tulajdonosok csak hogy ki nem lökik az ellenőrző hivatalos közegeket. Természetes, hogy az ily esetek nem maradnak megtorlás nélkül, de jellemzően illusztrálják azokat a nehézségeket, melyekbe a

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A csók.

— Olasz novella. —

Írta: Luigi Capuana.

Midón Bellati marchesa zálogát kiváltotta, büntetésül a fűbe sugást adták föl.

— Nem, nem! én nem értek hozzá.

És kaczagva szégyenkezett.

A kérlelhetetlen ítélőbíró azonban udvariasan meghajolt előtte s karját nyujtva neki, méltóságát teljesen, mint valami udvarmester, körülvezette őt a társaságban. A marchesa mindenkinek fülébe sugott valamit, mire az illetőnek ki kellett jelentenie, hogy meg van elégedve: ez volt a büntetés.

A nők közül a legtöbb azonnal megelégedett. A marchesa bizonyára azonnal eltalálta titkos vágyaikat s négy szemkört senkise szégyenkezett előtte. A férfiak is, egyet kivéve, mindnyájan udvariasak voltak: kijelentették, hogy már a marchesa látása is boldoggá teszi.

Egyedül csak Paolo Foli báró volt hátra, ez a vidám, csinos ifju, ki tragikus komolysággal és következetesen szokta mondogni:

— Marchesa megmagyarázhatatlan, hogy ön még mindig nem szerelmes belém. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy én önt imádjam. És ez meg kevésbé megmagyarázható.

A marchesa, következetesen — és érzelgő gunnyal, nyujtotta neki csókra fehér, bársonyos kezecskéjét.

— Valóban megmagyarázhatatlan. És még is úgy van.

Ezért hívták Paolo Foli bárót az özvegy Bellati marchese estélyein a megmagyarázhatatlannak. Ugy látszott azonban, hogy a dolog az egyszerű tréfa határain nem megy túl. És valóban e napon is, a Rampa gróf borzanói villájában, a báró számtalanszor ismételte mondókáját, a reggelinél, a kertben a séta alkalmával és kevéssel előbb is, az összes vendégek jelenlétében, a szalonban, a hol ebéd után a társaság cevegni összeült s megunva a zenét, zálogosdít kezdett játszani.

A báró, midőn a marchesa hozzá közeledett, összébbr huzta lábait s affektált arckifejezésén látható volt, hogy nagyon nehezen lesz ki-elégíthető.

— Oh, hallja-e, — szólt a marchesa, — ha nagyon izgága lesz, a faképnél hagyom.

— Hála Istennek, — itt a bíró, — felelt a báró.

És Vergani lovagra mutatott, ki hivatalának méltóságát teljesen magaslátán, feszesen állott a hölgy mögött.

Vergani lovat mélyen meghajolt:

— Igazságot fogok tenni!

A marchesa, belenyugodva sorsába, leült a báró mellé:

— Meg volna elégedve, ha szerelmes lennék önbe?

— Kevés; ez előbb-utóbb úgy is bekövetkezik.

— Haszontalan!

— Ez is kevés. Tovább, asszonyom.

— Ha szép feleséget szeretnék önnek, tiz

millió hozománynyal?

— Ez sok. A feleség tönkre tenné a sok

milliókat.

— Hátha csak a milliókról volna szó?

— Nem tudnám, mit tegyek velük, rendkívül józan és szerény ember vagyok.

— Istenem! — kiáltott fel a marchesa, türelmetlenül dobbantva lábával.

— Ah... meg van! — tette hozzá hirtelen

— ha egy derék szakácsnőt adnék önnek?

— Már tartok egyet készletben, kit in articulo mortis nőül is vehetnék.

— Megérdemelné!

A dolog kezdett hosszadalmassá lenni.

A marchesa már vagy harmincz ajánlatot tett s a báró keményen tartotta magát, kitérő vagy képtelen válaszokat adva.

— Akarja hát, hogy én mondjam, mikor leszek elégedett?

— Halljuk; bizonyára valami ostobaság lesz...

— Nem, a lehető legegyszerűbb dolog.

— Mondja hát: mikor?

— Előbb azonban fogadjunk.

— Nem bánom fogadjunk. És miben?

— Az ön kezében.

A marchesa kíváncsian nézegette jobb kezét, melyre a báró mutatott s úgy látszott, hogy nem érti a czélzást.

— Az ön kezében... hogy hozzám

jön...

— És mi a fogadás tárgya? — kérdezte a marchesa rövid szünet után.

— Ime, — felelt a báró, közel hajolva a nő füléhez. — Egyedül csak akkor leszek boldog, midőn — jegyezze meg jól — önnek ép

ugy beleegyezése, mint ellenkezése nélkül nyugodtan, kényelmesen megcsókolhatom gyönyörű ajkait. Tartja a fogadást?

A marchesa füléig pirult — és fölegyenesedett.

hatósági intézkedések ütköznek. Hanem azért a hatóságok hivatalos megtámadásában azok járnak legelől, kik ez intézkedések megszegésében is vezérszerepet visznek. Mindenki azt kívánja, hogy csak neki hagyjanak békét, másnál tegyenek, a mit akarnak. Ily közfelfogás mellett nem lehet gyors és hatályos intézkedéseket kifejteni és rendezett közállapotokat teremteni. Mert hasztalan gondolják az utcákat és köztereket, ha a magán telkek el vannak nyagolva. A betegség és ragály nemcsak a közhelyek szeméjében-tenyészik, hanem épen úgy megterem a magán telkek alkalmas anyagában is.

Épen ezért mi az országos takarításnál a részletekre fektetjük a fő súlyt. Itt kell megtennünk szigorúan mindent, a mit a mai viszonyok között megtehetünk. De a közviszonyokat fokozatosan és a modern kívánalmak szerint úgy alakítsuk át, hogy a mostani öletszerű toldozás-foldozás helyét rendszeres és állandó köztisztasági és közegészségi szolgálat váltsa fel. Ki kell emelni a megyei községeket a legsötétebb viszonyokból; és ki kell elégtelenünk városainkban a modern igényeket. Mert nemcsak akkor fontosak ezek reánk nézve, mikor egy-egy rémes eset bombaként kőzénk csap, hanem permanenter, a nemzet egésze élete alatt. A közegészségügy elhanyagolása nemcsak kolerát szül, hanem más nevek alatt is szedi közöttünk áldozatait. Ne mozduljunk meg tehát mindig csak a kolerától való félelemből, hanem álljunk pontosan résen ott, hol egészségünk és életünk emberileg lehető megvédéséről van szó.

— A jövő évi budget. A „Pol. Korr.”-nek egy budapesti tudósítása szerint, a jelenleg együtlevő minisztertanács ama feladattal van elfoglalva, hogy a jövő évi budgetnek több millióra rugó tulkiadásait a Wekerle-kabinetnek azon vezérelvél hozza összhangba, mely az állam-

— Elfogadom — szólt büszkén mosolyogva. S ön azt hiszi, hogy ez a lehető legegyszerűbb dolog? Tudja-e, hogy ön . . .

— Én vagyok a teremtett világ legszebb és legszellemebb férfija: ez szent meggyőződésem.

A marchesa tovább akart menni.

— Bocsásson meg — szólt Vergani lovag, visszatartva őt. A báró még nem jelentette, hogy meg van elégedve.

— A lehető legteljesebb mértékben — felelt a báró s bókolva meghajolt.

Óooh! — kiáltott fel a társaság.

Három hónappal később Bellati marchesa szalonjában féltizenkettő felé már csak Foli báró és barátja Vanzetti tanácsos maradtak vissza; ez utóbbit a képviselőválasztások alkalmából választói, maguk sem tudva hogy miért, nem választották meg.

Látszott, hogy a marchesát az est fáradalma és unalma kimerítették.

Nagyon sokan voltak. Feje zugott, kábultnak érezte magát. Anyja, az öreg marchesa már lakosztályába vonult.

— Ugy látszik, hogy ennek a két urnak eszeágában sincsen távozni — gondolta a marchesa.

— Ha a báró csak maga volna, minden habozás nélkül haza küldeném, mert lever az álom. De a tanácsos.

Becsöngette a szobalányt és halkan megparancsolta neki, hogy vesse meg az ágyat.

— Azonnal; nem vacsorázom . . . S ez a tanácsos nem mozdul. Mintha csak készakarva tenné.

A tanácsos a vasutakat szidta, a magántársulatokat és az államot egyaránt; szörnyűkö-

háztartás egyensúlyát mesterséges eszközök nélkül akarja fentartani. A kabinet összes tagjai egyetértéssel e tekintetben a miniszterelnökkel s készek is arra, hogy saját tárczáknál a szükséges áldozatokat meghozzák. Teljesen valótlan azonban az, hogy a kormány szükségesnek találja akár az államvasutak beruházásai, akár a folyamatszabályozások, akár a hajózás ügye miatt kivételes hitelműveletekhez vagy államkölcsön fölvételéhez fordulni, ellenkezőleg a kormány azon helyzetben van, hogy a budgetnek megfelelő besztása segélyével már most gondot fordíthasson ama előkészületekre, melyek az 1896-ban megnyitandó kiállításához szükségesek.

— Orosz hangok Paliczin exhumálásáról.

Az orosz lapok elismerik Magyarország osztrák szerzetreméltóságát, melyet ez Paliczin ezredes hamvainak Oroszországba való szállításakor tanusított; egy lap ezeket írja: Legyenek a magyarok meggyőződve, hogy az orosz nemzet hasonló alkalom adtával nem fog a magyar nemzet lovagias érzülete mögött elmaradni; az által, hogy az oroszok és magyarok közt fennálló antagonizmus gyengül, az európai béke erősödni fog.

— Mit kért Vilmos császár a pápától.

A párisi Figaro, melynek állításaira bajos volna főesküt letenni, legkevésbé olyankor, midőn német dolgokról van szó, most elmagyarázza, hogyan győzött a katonai törvényjavaslat. Azt iratja magának, hogy II. Vilmos azért járt Rómában, hogy ott szerezzék meg a győzelmet azzal, hogy kinyeri a pápa engedékenységét, a mit el is ért, mert uralkodói szavával fogadta, hogy az erősített hadsereget csak az európai béke fentartására fogja használni, nem pedig háboru viselésére. Boyer d'Agén ur csak azért áll elő ezzel a leleplezéssel most, mert meg kellett ígérnie, hogy a szavazás előtt nem szól azokról, miket neki „olyan diplomáciai személyiség árult el, kinek kitűnő helyzete van arra nézve, hogy megtudja, mi történik Rómában és Berlinben. Többek közt ezeket is elmondta: Valótlan dolog, hogy XIII. Leo és II. Vilmos beszélgetése alatt valaki ott állt volna a függöny mögött. A császár és a pápa egyáltalán nem beszélgettek úgy, a mint azt a politikusok elképzelik. II. Vilmos, a mint a tárgyra tért, szerencsét kívánt a pápának a kiváló érdeklődéshez, melylyel részt vesz a politikai ügyekben; nem titkolta bámulatát, hogy a

dőtt a kisiklott vonatokon, s azokon, melyek mindig megkéstek.

— Oh, az óvé, ez unalmas tereferere vonatja sem akart soha a végállomáshoz érni.

A marchesa titokban folytatta el ásitózását. Fölkelt volna a szófáról, de mintegy belevén ékelve a tanácsos és báró közé, illetlennek találta, hogy kettőjük közt elhaladjon.

Ha legalább a báró feléje tekintett volna, intett volna neki. Szinte lehetetlen, hogy a báró kinek jó izlése van, ily nagy élvezetet talál a vasuti politikában.

S a tanácsos vonatjai egymásután robognak át a szalonon, összeütköztek, az utasok meghaltak, de a vonatok még sem álltak meg soha.

A marchesa ekkor szeretett volna közbekialtani:

— Öt percnyi megállás!

De a tanácsos neki hevül, legazemberezte a forgalmi igazgatóságot, rátámadt a közmunkaminiszterre s kegyetlenül meg mosta a fejét. Aztán a parlamentre is rákerült a sor.

— Minden bajnak ott a forrása. Nincsenek már képviselők csak bohócok és tánczoltatótt medvék! És az ország! . . . az ország . . . az ország! . . .

A marchesa végig dült a szófán, szeméit félig behunyta, az arczát elrejtette a legyező által vetett árnyékban. Mintha e három magikus szó: az ország! az ország! az ország! melyet a tanácsos beszéd közben lelkesedve ismételt, teljesen legyőzte volna az ellentállást, melylyel a marchesa az álom ellen küzdött, nemsokára aztán eljettette legyezőjét.

A báró intett a tanácsosnak.

— Folytassa tovább.

És lassan óvatosan felemelkedett.

pápa oly különös jóakaratot tanusít a francia köztársaság iránt. Ekkor a császár erőltetett udvariassága hirtelen megakadt és II. Vilmos váratlan így szólt: „És értünk, szent atya, nem tesz majd semmit? Nem szólítja-e fel a centrum katolikusait, hogy a császárság híveivel szavazzák meg a katonai javaslatot, ugy, a mint azt nagy vonásokban 1892. november havában, a birodalmi gyűlést megnyitó beszédben előadtam és a mint a szövetségtanács kamaráiban majd tárgyalni fogják?”

Az egészség.

Debreczen, július 20.

Kolerához hasonló betegedésekről szól a táviró, bár nem tudjuk, hogy ázsiai kolera, vagy közönségesen gyomor-bélhurut, vagy cholera-e, mely ma már az egész országot nyugtalanítja, s a bakteriológiai vizsgálat előtt határozott tudomásunk nem is lehet a dolgról.

Azonban megbetegedési és terjedési viszonyai, továbbá a francia és olasz partokról való ázsiai kolera jelentenek, valószínű, hogy az ázsiai kolera ismét itt van az országban, vagy a mi lehetséges: itt maradt és most félf, hogy egy kolera-járvánnyal állunk szemben, mert a mint Budapestről értesítenek, ott már egy esetben a kolera konstatáltatott.

De ha a vizsgálat nem ázsiai kolera tálna, még akkor is nagyok kell tartani e veszedelmet, mert az ázsiai kolera megelőzni szokták hozzá hasonló megbetegedések, melyeknek oka gyanánt a mikroszkop a kolera-bacillus-hoz alakilag teljesen hasonló és csak életviszonyaik által különböző mikroorganizmusokat mutatott ki, melyek a kolera bacillus-kisérő társai, rokonai, de erejük sokkal gyengébb és hatásuk kevésbé veszedelmes.

Az 1883-ik nagy kolera, mely utolsó nagy jelenkezés volt ezen száz milliókból álló szervezetek pusztításainak, még a mai napig szedi áldozatait, mert azóta nem mult el év, melyben tájkorilag ne lépett volna fel Európában a kolera s félf, hogy más fertőző betegségekhez hasonlóan nálunk meg fog honosodni, mert a mi más nagy kolera járványoknál nem történt, már tíz év óta állandóan Európában van.

Ezen jelenség szinte kiáltva hívja fel a közönséget és a hatóságot a védekezésre, míg nem késő, nehogy a kellő pillanatban az ijedtség és kapkodás a veszedelemben kergesse.

A marchesa hirtelen felsikoltott és arczát kezeibe rejtette.

— Szükségem volt egy tanura, szólt a báró. Ha nincs ellenére kedves tanácsos, rövid időm tanum lehet az esküvőmnél.

A tanácsos csodálkozva nézett majd a báróra, majd a marchesára.

Négy hónappal később a báró és Bellati marchesa, most már Foli báróné, este öt óra tájban nászutjukra indultak.

Igen kellemes este volt.

A látóhatár még a teáldozó nap gyönyörű alkonypirjában égett.

A fiatal pár egymás kezét tartva, gyöngéd boldogsággal, szótlanul mosolygott.

Oly régen szerették egymást és oly különös módon, mintha csak tréfáltak volna . . .

És most nem volt álom, hisz nászutjukra indultak.

A lámpa kétes világa mellett a marchesa gyönyörű jelenség volt, mint egy finoman árnyékolt pasztell kép.

Kissé fátyolos, merengő nagy fekete szeméi s a nagy kasmir kendő, melybe egészen beburkolózott, egészen keleti színezetet kölcsönöztek neki.

Később a báró zöld hálóval bevonta a lámpát. A kocsifélfomálya merült. Azután egy csók csattanása hallatszott.

— Ah, kedvesem — susogta a báró. — Ha élvezted volna az első csók kését! — Azon este . . .

— Ugyan menj, hisz nem aludtam. Szeretlek, és . . .

— Nem aludtál?

Paoló Foli báró kellemetlenül érezte magát . . .

fogadta, kiknek nevében Libits Adolf jószágigazgató üdvözölte őt. László főherceg még az esti vonattal visszautazott Budapestre katonai nevelőjével Dobner őrnaggyal.

* **A kereskedelmi miniszter a kivándorlás ellen.** A kereskedelmi miniszter randeületet intézett az összes vasúti és gőzhajózási vállalatokhoz kivándorlási visszaélések dolgában. A vasúti és hajózási vállalatok leginkább van alkalma megfigyelni a kivándorlókat s a kivándorlási ügynökök üzemeltetéseit. Az is megtörtént, hogy a vasúti kalauzok s különösen kisebb állomások alantas személyzete támogatja ezeket az emberhús-kereskedőket. Mundezt előrebocsátva, a miniszter felhívja az illető közlekedési vállalatok igazgatóit, utasítsa alárendeltjeiket, hogy az esetben, ha kivándorlást tapasztalnak, avagy kivándorlási ügynökök üzérkedéséről tudomást szereznek, erről minden egyes esetben az illetékes szolgabírói, illetve rendőrkapitányi hivatal haladéktalanul értesítsék s ügyeljének arra, hogy személyzetük össze ne játszik a kivándorlókkal vagy csábítókkal.

* **A lojális szobor.** Bismark szobra olyan lojális hogy nem akarja megelőzni I. Vilmos császárt. Egyszerre kezdtek gyűjteni Berlinben a német birodalom két alapítójának szobrára. A Bismark szobrát már fel lehet állítani, de nincs még kész a császár szobra. A szoborbizottság elhatározta, hogy kamatoztatja a pénzt míg a Vilmos-szobor le lesz leplezve, nehogy az élő kancellár megelőzze holt császárt.

* **Herczeg a kolostorban.** Egy lipcei távirat szerint nagy feltűnést kelt Németországban az a tény, hogy Miksa a szász herceg, a szász király unokája, ki a katonai szolgálattól hirtelen megvált és tudományos tanulmányok czéljából Eichstättbe (Bajorország) szándékozott menni, az oschasi helyorségből minden kíséret nélkül eltávozott és Eichstättbe utazott, hol a kolostorba vétette föl magát. Jól értesült körökben a herceg elhatározását annak a hatalmas befolyásnak tulajdonítják, melyet Wahl, a drezdai püspök reá gyakorolt.

* **A törvényszéki teremben leölt bíró.** Tabaskában (Mexiko) a törvényszék előtt egy Rodriguez nevű ember állt honarulás miatt. A vádlottat elítélték és fölolvasták előtte az ítéletet. A mikor a vádlott megértette, hogy el van ítélve, vak dühében pisztolyt rántott elő és az elnöklő bíróra lött, ki halálosan találva fordult le székéről.

* **Rövid hírek.** Őriási tűz pusztított Londonban, a St. Mary-Axe, Bowis Marcks és Burystreet közt fekvő házcsoporthban. 25 nagy áruháza hamvasztott el. A tüzoltók 20 gőzfecskendővel dolgoztak. — **Czigányok dicsősége.** Jónás Jancsi zenekara, mely most Chicagóban van s a napokban az Egyesült Államok elnöke előtt játszott, nagyon megdísértte a bandát, Tétre a cigányok Bostonba mennek. — **Sikkasztó őrmesterek.** A soproni honvédezed két számvevő őrmestere, — kik a hivatalos pénzek dikkasztása után elszöktek, a napokban kézrekerültek, Lederer Zsigmondot Grácban, Geiger Sándort pedig Sopronban fogták el. — **Műkedvelői előadás.** Az ösödi kereskedő ifjuság július 23-án az iparoskör udvarán. a kisdudóvó intézet javára — táncmulatsággal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal előadatik a Falurossza. — **Szocialista gyarmat.** Paraguayban (Uj-Ausztrália) szocialista gyarmatot akarnak alapítani a Montevideoból odament utasok. — **Sztrájk Zágrábban.** A zágrábi kőművesek, mint egy mai telegram jelenti, elkatározták, hogy július 25-én megkezdik a sztrájkot. — **Difteritisz.** Bur-Szent-György (Pozsony mellett) már hetek óta pusztít a difteritisz. A gyermekek közül sokan estek áldozatul a rettenetes betegségnek. — **Másfélmillió család.** Mint Párisból táviratozzák, a Société des Crédits industrielles hamisított letétjegyekkel másfél millió frank erejéig megkárosították. A családokat elfogták. — **Felhőszakadás volt Avas-Ujvárosban.** Szatmár megyében. Akkor volt a kiz, hogy több helyen behatolt a házakba és a kertekben nagy kárt tett. — **Tanítók milliói.** Egy Knabe Arthur nevű berlini tőkepénzes hat milliónyi vagyonát elaggott tanítók és tanítónők segélyezésére hagyta. — **Ötszörös rablói kincs.** Történt Galicziában, Lipkanyben, megölték Fuchs földbirtokost egész családjával.

Vegyes szerelem.

Szegény elkárhozott kis lélek, egészen meg volt már törve a büntudattól.

A bájos kis cukor-baba erősen megfogott. Arczocskáját, mely gömbölyű és barnapiros volt még, mikor utoljára láttam, elolvastották a könyvek s lemosták szép piros színét; a mi pedig ugy illett pajkos szeméihez.

Sóhajta emlegette a barátinókat s előbb csak annyit vallott be, hogy egy b a r á t n ő j e után busul. — Talán emlékszem is arra a szelid, szorgalmas zsidó lányra, a kivel még az első évben örök barátságot fogadtak egymásnak?

Persze, hogy emlékszem. Szülei is, bár buzgó katolikusok voltak, nem tudták eléggé dicsérni a kis baba barátinóját, a kitől bizony tanulhatott, főképpen szorgalmat. Később bátrabb lett a baba s látva, hogy én nem gunyolom, elpanaszolta egész keserőségét annak a piczi szivecskéjének.

Már az utolsó évet járták a képezdében, mikor egyszer barátinójához menve, egy fiatal embert talált vele beszélgetve. Legelőbb is az irigység kezdte háborgatni. Ilona nem idősebb mint ő, s már van udvarlója.

Neki talán sohasem lesz, hisz őt mindenki gyermeknek nézi 17 éve daczára.

De mikor aztán bemutatták, hogy az a kedves és udvarias fiatalember az Ilona bátyja, egészen elpirult irigy gondolatai miatt.

Azután a hányszor Fischerékhez ment, mindig otthon találta — véletlenül, — a mérnök urat, a ki szabadságidejét töltötte otthon. — Egyszer aztán elkíserte a babát az utca ajtójukig.

Ez volt a fátum. Otthon kikérdezték a babát. Majdnem sírásra fakasztották, úgy a lelkére beszétek. Azontul meg volt tiltva Fischerékhez menni... a míg a mérnök ur szabadságideje le nem jár.

Két hétig nem beszélhetett szegényke az udvarlójával és azalatt volt ideje bőven arról gondolkozni, hogy mit érez iránta. Látni is csak az ablakfüggöny mellől lopva láthatta.

— Már nagyon lecsüggesztett fejével indultam egyszer a zeneleczkére. — beszéte a baba — mikor a sarkon csak elém toppan Fischer Béla. Megijedtem nagyon, alig tudtam köszönni, de ő csak visszafordult s elvéve kottáimat végig kisért az utcán. Ugy reszkettem, de nem attól a félelemtől, hogy ismerőssel találkozunk — hanem az örömtől.

Igy kezdte a mérnök:

— Maga most minden reggel kikap, mielőtt iskolába bocsátják, ugy-e?

— Tudtam, hogy tréfál, de azért tudtam, hogy gyermekes arcom csakugyan így nézhetett ki.

— Látom a kávéház ablakából mindig, mikor megy és jön — de már a fejét sem tartja ugy, mint régen.

Erre sem szóltam semmit.

— Mondja csak, mért nem jön mostanában sohasem Ilonához; neki az nagyon rosszul esik?

Azt suttogtam rá valami kínosan, hogy: sok a tanulni való s nagyon nehezen tanulok.

— Persze, ha én elutazom, akkor majd lesz ideje megint, ugy-e? Vagy ezután őt is kerülni fogja?

Nem gunyolódott, nem is haragosan mondta ezt, inkább csak szomorúan. Nem is rám nézett — hiszen tudhatta, hogy ugy sem tudok rá felelni. Kitalálta, hogy el vagyok tiltva s talán azt is eitalálta, amit akkor éreztem.

Olyan zavarban voltam, hogy nem is ügyeltem semmire. Amint felhaladtunk az első emelet lépcsőin már a folyosón jártunk, mikor azt mondta:

— Holnapután elutazom; de még holnap eljöhete Ilonához. Szeretnék mondani valamit, — eljöhet? El fog jönni? Hisz azért még nem veszté el a menyországot.

Nem tudtam megtagadni. Azt mondtam: elmegyek. Azzal kezelt adtam s ő gépés udvariasággal meg nem gondolva mit tesz, feltárta előttem az ajtót. A zeneteremből negyven, ötven bámuló szem volt reánk szegezve. A zenetanár összevont szemöldökkel nézett ránk az előadás megzavaróira.

Nem tudom, lángoló arcommal, hogy kerültem helyemre; de egész órán ugy éreztem

magam, mint egy elítélt bűnös. Fülemben guyyos megjegyzések jutottak el. Gyötrelmes, hosszú, egy óra volt.

A másnapi találkozásból mi sem lett, a zenetanár mindent megirt apának; apa kötelességének tartotta felpakolni s elküldeni ide.

Megtudta valahogy száműzetésemet mégis s a pályaudvaron ott várt engem: csak egy szigoruan ellenőrizett köszöntésre.

Azóta hol gunyosan, hol szivrehatóan igyekeznek kibeszélni a fejemről; mintha nem eléggé kívánnám én is felejteni.

Csak lehetne.

Léna.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnaptár d. u. 5-9 óráig a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3-6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig, d. u. 2-5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

Augusztus 7-15. Országos vásár.

Október 2-10. Országos vásár.

— **Személyi hírek.** Simonyi Imre kir. tanácsos polgármester, Vértessy István főjegyző, Zöld Mihály, Körner Adolf tanácsnokok, az egész jegyzői kar és nagy része a kezelő személyzetnek, ma reggel gróf Degefeld József főispán meghívására Nagy-Károlyba, illetve Feketetagra, a főispán birtokára utaztak és holnap reggel érkeznek vissza.

— **Csőd.** Méltó feltűnést keltett városunk kereskedői körében az a hír, hogy egyik tekintélyes kereskedőnk: Lichtenstein József vaskereskedő ma délelőtt a kir. törvényszéknél csődöt kért maga ellen. A kir. törvényszék dr. Vass Antal bírónak adta ki referálás végett, a kit a törvény csődbiztosnak kinevezett. Csődtömeg-gondnokul Szilágyi Imre, helyettes tömeg-gondnokul dr. Freund Jenő nevezettek ki.

— **Háromszázezer forint selyembükkért.** A selyemtenyészés népszerűsítéseért mindent elővetének illetékes helyen, de a közönség nagyon nehezkésen, tartózkodva akarja elismerni annak hasznosságát. Figyelmebe ajánljuk polgármesterünknek, hogy törvényhatósága területén a selyemtenyészést igyekezzék terjeszteni. Nem megvetendő a haszon, mely a gubónévelésből a vele foglalkozókra hárul és például Bacs-Bodrog megyében 300,000 frt évi jövedelmet hajt a selyemtenyészés.

— **Közuti vasutaink jövedelme.** Annak idején, midőn a két közuti vasut fuzionált, — az az egyesült igazgatóság elhatározta, hogy az egyesülés daczára — a két vállalat számadásait egyelőre külön fogja vezetni és így a bevételekről szóló kiadások is mindegyik vállalat részéről külön-külön terjesztetnek a kereskedelmi miniszter elé. E kimutatások szerint a debreczeni helyi vasútf. év május havában az 5 kméter átlagos üzemmosszu területen szállított 46804 személyt, (1892. év hasonlóságában 53307-et) és 4930 tonna (1892-ben 4258) gyors és teher árut; bevétel volt személy és podgyász szállítmányok után 3798 frt (1892-ben 4296 frt) gyors és teher áru szállítmányok után 2254 frt (1947 frt.) összesen 6052 forint (6343 frt) A pályaterületen kilométerenkint átlagos bevétel 1210 frt (1892-ben 1248 frt). — A v á s á r t é r i l ó v o n a t u k ö z u t i vaspálya szállított 5721 (5512) személy, mely után bevett 361 (372) frtot. Kilométerenkint átlag 120 (124) frt. — Az évi átlagos kilométerenkinti bevétel az eddigi eredmény alapján számítva: a h e l y i v a s u t n á l: 1893. május havában 9327 frt, mult év hasonló időszakában 8587 frt, a vásártéri vaspályán 1893. májusban 1684 frt, mult év május hazában 1554 forint.

1893. július 20

— **Ösztöndíj.** Annak idejében említést tettünk lapunkban, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank 45 ezer forintos alapítványt tett, melynek évi 900 frtos kamatját utazási ösztöndíjjal a kereskedelmi és iparkamarák által ajánlott pályázók közül a kereskedelmi vagy ipari téren működő egyén, kit arra a kereskedelmi minisztérium legérdeমেesebbnek tart, fogja elnyerni. A mint hiteles forrásból értesülünk, a folyó évre szóló ösztöndíjat 20 kereskedelmi kamara által ajánlott pályázók közül Gulácsy Dezsőnek, a budapesti kőolajfinomító gyár hivatalnokának juttatta a miniszter, — a debreczeni kereskedelmi és iparkamara ajánlatára.

— **Vallásánár választás.** A folyó év augusztus hó 6-án tartandó presbyteri közgyűlésnek fontos tárgya lesz. Akkor választják ugyanis a felsőbb leányiskola vallásánárját, mely állásra a pályázatok beadásának határideje már lejárt. Mint biztos forrásból értesülünk, az állásra hét pályázó jelentkezett, kik közül azonban csak négyen felelnek meg minden tekintetben a pályázat feltételeinek. Az ugyanis ki volt ben a pályázat feltételeinek, kik a köztve, hogy csakis azok pályázhatnak, kik a teológiát jeles eredménnyel végezték. A hét pályázó közül négyen felelnek meg ezen kiválmalomnak s így valószínű, hogy a többi három nem is fogják jelölni, mint a kik közül egy jó, kettő pedig elégséges eredménnyel végezte a teológiát. — A presbyteri közgyűlés iránt már jó előre is nagy érdeklődés mutatkozik. A legközelebbi presbyteri gyűlés folyó hó 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor fog megtartani, az ev. ref. egyház tanácstermében. A gyűlés tárgyai folyó ügyek lesznek.

— **Katonai utóállítás.** Ma délelőtt katonai utóállítás volt a csapó-utcai 39. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának irodai helyiségében. Katonai részről jelen voltak: Steiner honvédszázados és Rziha közös hadseregbeli kapitány, mint elnökök; továbbá Borbély honvéd és Langerer közös hadseregbeli hadnagyok. — A honvédség részéről jelen volt dr. Szöllőssy ezredorvos, a közös hadsereg részéről pedig dr. Blazsúr ezredorvos. Polgári részről: Simonffy Gyula elnök, dr. Tihanyi Samuel orvos és Schwagner Gyula sorozó járási tiszt jelentek meg az utóállításra. Előállítottak összesen 4 hadkötelest, kik közül kettőt bevettek.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamarát** a kereskedelmi miniszter ur arról értesítette, hogy a cs. és kir. közös külügyminiszter dr. f. é. május hó 24-én 17.510 sz. a. kelt rendelkezéssel a cs. és kir. osztrák-magyar követségeket és konszultusokat utasította, hogy a m. kir. igazságügyminiszterium által kiállított vagy hitelesített okiratokat a netan szükséges felülhitelesítési záradékkal azon esetben is lássák el, ha azok hozzájuk nem szolgálati uton érkeznek, hanem fél, vagy annak képviselője által a mondott czélból közvetlenül mutattnak be. Felmerülő kételey esetén a követségek és konszultusok a kellő felvilágosításért a közös külügyminiszter urhoz, vagy az m. kir. igazságügyminiszter urhoz fognak fordulni. Külfölddel összeköttetésben álló üzleti köreinket e körülményre figyelmeztetjük.

— **A kolera elleni óvintézkedések.** Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, a kerületi alkapitányságokhoz utasítást küldött a kolera elleni óvintézkedések betartását illetőleg. Felhívja különösen az illető közegek figyelmét arra, hogy a megrendelt, törvényes fertőtlenítések teljesítése érdekében a legnagyobb szigorúsággal járjanak el. — Különösen nagy figyelmet fordítsanak az utcák és közterek tisztántartására, mint a melyeken sok ember fordulván meg, legnagyobb szükség van a tisztaságra. A bérkocsisok állóhelyeit naponként friss vízzel kell lecsoltatni s azonkívül karbolport vagy savat használni a teljes fertőtlenítésre. Nagy figyelemre kell méltatni különösen a külvárosi bor- és pálinka méréseket s a biztosok ezzel egyidejűleg szigorú utasítást nyertek, hogy járják fel a lebujszókat és az esetleg talált egészségtelen helyeket azonnal fertőtlenítsék, a tulajdonost pedig jelentsék fel. — Továbbá szigorúan figyelmeztessék a házigazdákat a város

által kiadott és nyomtatásban széthordott óvintézkedések lelkismeretes betartására, mely szerint az udvaron levő szeméttartókat és ürgödröket kellőleg tisztítsák és fertőtlenítsék. A zsufolt lakások, melyek főleg a külvárosban nagy számmal vannak, szintén fészkeül szolgálhatnak a kolérának. Ezeknek tisztántartása szintén elengedhetetlen. Utasítatnak továbbá az illető közegek, hogy a piacon levő élelmi szereket naponként megvizsgálják s különösen nagy figyelmet fordítsanak a gyümölcsre. A melyeket az egészségre ártalmasoknak találunk, azokat kobozzák el. Utasítsák a vendéglősöket, korcsmárosokat a naponkénti rendes fertőtlenítésre. — Körülbelül ezeket foglalja magában a Boczkó Sámuel főkapitány szigorú hangon tartott utasítása.

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara** a m. kir. államvasutak budapesti igazgatóságától egy pályázati hirdetményt kapott a kerületében való közzététel végett. A mozdonysemmélyzet részére szükségelt téh ruhák beszerzése iránt 1893. évi július hó 25-én Budapesten tartandó pályázatot hirdet a m. kir. államvasutak budapesti igazgatósága s utasítja egyszersmind a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy ezen körülményről az érdekelteket azonnal értesítsék. A pályázati feltételek a debreczeni iparkamara kerületéhez tartozó érdekeltek részére a nagyhatvan utcai 1445. sz. a. levő hivatalos órák tartama alatt közzemlére van kiteve.

— **Chikágói levél.** Lapunk egy barátja közli velünk Komlóssy Miklós földinknek hozzá írott chikágói leveléből a következő érdekes részleteket: „Csak röviden, sebtiben írok, mert most engem is majdnem teljesen elfoglal a kiállítás, mint általában minden épkezlab ember. Mindenki evvel törődik, másra alig gondolnak. S ez óriási „munka“ ellen általános a panasz: a bankok bukának egymásután, a kinek pénze van, az eldugja, az üzletek a szörnyű drágaság mellett, vagy talán éppen azért, a tulságos konkurrenzia folytán panganak, a 25 millió dolláros nagyszerű kiállítás, mint kielégithetlen moloch, mindent elnyel, megemészti a pénzt. De még az amerikai kultúra rettentő erőlködésének az eredménye sem örvend olyan látogatásnak, mint egy ily óriási telep megérdemelné. Alig egy hete, hogy elértük a naponkénti 100.000 látogatót, azelőtt sokkal kevesebb volt. Magyarországból meg éppen alig látni valakit, nemhogy méltóan lenne képviselve ezen a „világ vásárja“-n. Az osztrák és magyar bizony nem tett ki magáért. Még az Alt-Wien sörházban legalább hamisítatlan csinos bécsi pinczérányok szolgálnak fel; esténként folyik a jodlirozás, a bécsi élet e kiegészítő mulatsága, de már a magyar csárdában orosz zene játszik, a zászlók pedig mexikóiak, mert itt magyar zászlót nem lehetett kapni (!) Csak kis ügyességgel szép eredményeket lehetne elérni egy pár vállalkozó s kellő tőkével rendelkező magyar embernek. De hát nincs itt jóformán más a mi tejjel-mézzel folyó Kanaánunkból, csak egy pár mágnás. Ezek talán megtesznek annyit, hogy összevásárolnak egy csomó értékes muzeumi tárgyat, melyeket a nagy összehalmozás következtében aránylag elég olcsón lehet kapni a világ minden részéből, de különösen kitűnő állatokat Észak- és Dél-Amerikából. Még a kis Bulgáriának is van külön kiállítása, csak nekünk, magyaroknak nincs.

— **Debreczen város halandósága.** A fővárosi statisztikai hivatal havi füzeteinek legújabb száma közli Magyarország városainak halandósági statisztikáját a múlt évről. Ebből a terjedelmes és részletes statisztikai kimutatásból vesszük át a következőket: Debreczen városában ezer lakosra 262 halálozás esett, mely arány igen kedvezőnek mondható, ha még hozzá tekintetbe vesszük azt is, hogy városunk ezen arányszámmal a harmadik helyen áll. Budapest 62 európai nagy város között az 53-ik helyet, 29

magyar város között pedig a 8-ik helyet foglalta el. Nagyváradon a halálozások száma 1000 emberre 336, és így Debreczennél 12 helyiely áll hátrább.

— **Kérdés a v. mérnöki hivatalhoz.** Hosszú halogatás után végre nekifogtak a bádogos utca kikövezéséhez. Nagy érdem; de nem teljes, mert a Kossuth-utca piacz-beli torkolatánál levő bérkocsi-állomás beton-talaja olyan elhanyagolt állapotban van, hogy annak azonnal való kijavittatása elkerülhetlen. Ha már a rendőrség nem intézkedik a felől, hogy ez a kerkocsiállomás, tekintettel az utcának aránylag szűk voltára, beszüntetessék, gondoskodni kellene legalább arról, hogy az állomás tisztán tartassék. Ez pedig mindaddig, míg az ott tátongó gödröket, melyek telve vannak a fiakeres lovak ürülékével, a város mérnöki hivatala meg nem igazittatja, — teljesen lehetetlen. Kérdjük tehát a városi mérnöki hivatalt, hogy hajlandó-e a Kossuth-utca elején levő bérkocsi-állomást olyan állapotba hozni, hogy ott miasmák meg ne teremhessenek? Az illetékes kerületi rendőrkapitányságtól pedig bizton reméljük, hogy mindaddig míg a mérnöki hivatalnak eszébe jut csakugyan megigazittatni a közegészségre veszélyes helyet a városháza és kaszinó közvetlen közelében, — nem fogja elmulasztani e hely fertőtlenítését.

— **Igazoló jegyek.** Az 1884. 1886. és 1888. években besorozott, debreczeni illetőségű közös hadseregbeli tartalékos katonák a folyó évi augusztus hó 24-ikén reggel 5 órakor kezdődő husz napi fegyvergyakorlatra szóló igazoló jegyeiket a városi katonai ügyosztálynál (Kossuth-utca, Komáromi ház) a hivatalos órák tartama alatt reggel 8 órától déli 12 ig és délután 2 órától 5 ig, átvehetik.

— **Hajdumegye fedezetési állomása.** A magyar királyi honvédelmi miniszter rendeletét intézett Hajdúvármegye hatóságához, hogy miután a viszonyok a múlt év óta nem változtak, az 1894. évre a megye területén ismét 13 fedezetési állomás fog létesítettetni 48 ménnel. Egyidejűleg felhívja a megye hatóságát, hogy saját hatáskörében intézkedjék az állami ménék és kizérők elhelyezése és élelmezése felől. Ezen rendelet alapján a megye hatósága elrendelte, hogy minden fedezetési állomás az élelmezési czikke egységárainak meghatározására vonatkozó nyilatkozatokat írja alá és terjessze be a megye hatóságához.

— **Párbaj a nyilvánosság előtt.** Emlékeznek még olvasóink a szoboszlói okos méhek históriájára, melynek szomorú és megrázó epilógja csak az imént játszódott le. Ugy esett az eset, hogy a szoboszlói tűzoltóparancsnokságnak nagyon zokon esett, a miért az egyesületük ily blamirózó dologgal került bele a lapokba. Ezt nem is lehet így hagyni; nem! Párbajnak kell itt dönteni, ezt a szégyent csak vér moshatja le. Igen, ez lett a határozat. Gyűléseztek, határoztak s egyszerre csak hire futott a városgyörgy szándékának egész Szoboszlón. . . Elindult az egyik segéd és berándult Debreczenbe. — A cikk író provokálta s vásárolt két éles kardot. Másnap aztán, korán reggel, fölkelének a hősiak és elszántan hadakozni az erdőbe indulának Hajdu Szoboszló városában. Kiváncsi nép, nagy sokaság követi a párbajterre őket. — „Uram, béküljön ki!“ — „Soha!“ — „Akkor hát béküljön ön!“ — „Én is: Soha!“ — Párbaj életre-halálra! — Csak siessünk kérem, mert én a következő vónattal el akarok utazni Debreczenbe. — Megrémültek. Levetkeznek — szembe állnak, — kardot mérnek. A tömegeknek ajakáról kinos sóhaj száll a légtbe. Kard en garde-ba, összenéznek; szívük dobban és szemük a kiköszörült kardélen fennakad. „Mindjárt vágnak!“ — száll a népközt, a segédek külön válnak. Am mielőtt jelt adnának, kardok vége porba mélyed és a két fél — egymás keblén, barátságos ölelésben. — Szoboszlón a méhek miatt ilyen véres párbajt vívtak.

— **Személgödör a városháza udvarán.** Igazán csodálatosnak találjuk, hogy ebben a kolerás világban, mikor a belügyminisztertől egymást érik a legszigorubb óvintézkedési rendelkezések, sőt maga a városi hatóság is utasítást bocsát ki: hogy épen ott nem járnak elől jó példával az óvintézkedések teljesítését illetőleg, a hol legjobban kellene: a városházán. A városháza udvarának kellő közepén egy nyitott

szemégtödör ékeskedik, mely kiállhatatlan, egészségtelen bűzök terjesztése által legjobban bizonyítja, hogy régen lehetett kiürítve, mert a beleszort anyagok már egészen rothadásnak indultak. Annival is inkább bámulatosnak tartjuk ezt a saját szemünkkel konstatált tény, minthogy a városházánál egy külön azon célból és azon kötelességre tartott hivatalos személy van, a ki a városháza tisztántartása felett örökdi. Ilyen körülmények között el sem tudjuk képzelni, — hogy miért huzza az a hivatalos személy évi 300 frtos fizetését? — Elvárjuk a minél előbbi intézkedést annival is inkább, minthogy nemcsak a rend parancsolja, hanem jelenleg a közegészségügy is sürögősen, — h a l a s z t á s t n e m t ű r ő s z i g o r u s á g g a l követeli. — Ott áll ugyan a szemégtödörhöz közel egy karbólos hordó, de az, — úgy látszik, — csak épen azért van ott, hogy lássák; mert a betegségek miázmáit kilehelő rothadt anyagokon nyoma sem látszik annak a pontos és lelkiismeretes fertőtlenítésnek, melyet a főkapitány ur ma kiadott utasításában annyira lelkére köt az illető közegeknek.

— **Az arany óraláncz.** Ezelőtt négy évvel történt, hogy egy asszony valamiképen hozzájutott egy rövid arany óralánczhoz, melyet sok ideig eldugva tartott magánál, úgy annyira, hogy nem is tudta meg soha senki. Nem is jöttek volna rá a dologra, ha ő maga nem adott volna rá okot. Tegnap bevitte a lánczot Lőfkovics ékszerészhez azon szándékkal, hogy eladja. Azt gondolta magában bizonyosan, hogy régen lopta már, nem is emlékszik rá senki s most már egész nyugodtan, minden lelki furdalás nélkül élvezheti — tolvajságának gyümölcsét. De az ékszerész gyanakodni kezdett az asszonnyra s rendőrről telefonozott. A vas botos biztos azonnal el is fogta és felkísérte a második kerületi rendőr alkapitánysághoz, hol a megrémült asszony rögtön bevallotta, hogy ezelőtt négy évvel lopta azt a lánczot. Ügye áttétetett a bírósághoz.

— **Soká gondolta rá magát.** Ma beállított egy paraszt asszony az I. kerületi rendőr kapitánysághoz és előadta panaszát, hogy az ő urát egy szekér elgázolta, hát azért jött, hogy büntessék meg azt a vigyázatlan kocsi, megfajtan fizetessék meg vele az orvosi költségeket. Rá gondolta magát, hogy mégis csak jó lesz az így. „Hát aztán mikor gázolta el az a szekér?” — „Az, kérem. Hát tulajdon képen már nem is igen emlékszem rá, de úgy egy fél éve lehet.” — Jellemző, hogy csak most gondolta rá magát a feljelentésre egy — fél év múlva.

— **Elmebajos irnok.** M a s o d y Károly, ki legutóbbi időben a városházán a nagy irodában irnok volt, azelőtt a törvényszéknél viselt hivatal, majd a Neidlinger cég debreczeni megbízottja lett, — elme baj tünetei között beszéltetett a helybeli közkórházba. — A szerencsétlenül már több ízben mutatkoztak elmebajos tünetek s mindannyiszor kigyógyulva bocsátották el a gyógyintézetekből.

— **Vállalkozók figyelmébe.** Ugozca vármegye alispáni hivatala utak fentartásához szükségelt kovics szállítására 1893 augusztus 7-én Nagy-Szöllősen tartandó pályázatot hirdet, miről az érdekeltek oly megjegyzéssel értesíttetnek, hogy az idevonatkozó feltételek a debreczeni ipar- és kereskedelmi kamara hivatalában (n-hatvan-utca 1445 sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

x **Weber orfeumában** fényes estélyre készülnek. Holnap este lesz jutalmjátéka a kedvelt excentrikus énekesnő: F i o r y Miczinek, a midőn a társulat igazgatósága teljesen új programot állított össze. Részt vesznek az előadásban a Scheiner testvérek, lengyel-zsidó tercett, Káizer testvérek orosz duettje, L e n g y e l és C s i l l a g Mariska magyar énekesnők; D a n g l az ügyes mimikus, V a r i Kálmán a legrégibb magyar népekes, továbbá Mr. Black, — jongleur; Miss Josephine, sodronykötélművésznő és az egész művészi személyzet. Ajánljuk figyelmébe a közönségnek ezt a szépnek ígérkező előadást.

— **Találtatott.** Tegnap délután találtatott egy diszes képes könyv, az ifjuság számára. A könyv még egészen új, felvágatlan példány. — Igazolt tulajdonosa átveheti a II. ker. rendőralkapitányságnál.

Debreczeni heti piacz.

— Julius 17. —

Legutóbbi heti vásárunk esést tüntet fel az előző hetihez képest. A piaczra csekélyebb mennyiségű áru hozatott és az árak is jelentékeny esést tüntetnek fel.

Heti vásárjaink lassanként felveszik a nyári évad csekély eredményű vásárainak jellegét.

Tudósítónk feljegyzései a vásár lefolyásáról a következők: **Piaczra hozatott,** buza 9100 kgr., Kétszeres 5000 kgr. Rozs 4000 kgr. Árpa 4100 kgr. Zab 3000 kgr. Tengeri 3600 kgr. Elkelt mind. **Árak** a következők voltak: I. rendű buza (sulya 82) 7.50 II. r. (sulya 80) 7.40, III. r. (sulya 79.) 7.30. Kétszeres I. r. (s. 74) 6.00; II. (s. 72) 5.90; III. r. (s. 70) 5.80. — Rozs I. r. (s. 72) 5.50, II. r. (s. 70) 5.40. III. r. (s. 68.) 5.30 — Árpa I. r. (s. 61.) 6.00, II. rendű (s. 59) 5.90 III. r. (s. 58) 5.80. — Zab I. r. (s. 44) 7.00, II. r. (s. 42) 6.90, III. r. (s. 40) 6.80. — Tengeri I. r. (s. 73) 6.70, II. r. (s. 71) 6.60, III. r. (s. 70) 5.80. — Köles 5. 50. köleskása 11.50., 1 zsák burgonya új 2 frt.

Piaczi áru cikkek. Száz kiló Bab fehér 7 00, Burgonya 2.00. Só darab. 11.00. darált 11. — Szén kem fából 2.50, puha fából 2.00. — Széna I. r. 2.50, II. r. 1.80. — Szalma I. r. 0.60 1 zsup 6 kr. — Mont liszt 15.20 Zsemle 13.40. Rizs 22.00. Borsó szepeességi 20.00. — Lencse 22.00. Buza dara 16.20. Árpadara 18. 00. Kőszén 2.80.

Egy kiló: Árpakása 18—40. Aszalt szilva boszniai 32, belf. 28. Aszalti dara 18. Burgonya 5. Bélzsir 44. Bors fekete 90. Borsó szep. 22, 18. Bab 8. — Disznózsir 60. Foghagyma 20 Faggyu nyers 24, tisztított 50. Cukor fehér 54. Gyertya öntött 56. Írósvaj 1.20. Köleskása 12. Kőménymag 32. Kenyér fehér 12, barna 10. Lencse szep. 24. Liszt 17—16—15—14—13—12. Olvasztott vaj 1.20. Paprika finom 1.20, közönséges 40. Só darabos 12, darált 12. Savanyu káp. 12. Rizskása 16—32. Szappan 28. Szalonna 56. Repece olaj 36. Zöldség 18. 1 cs. milly gyertya 42. Vereshagyma 10. Kávés Cuba 1.30. Marhazsír 1.10. Thea 4—16.

Egy liter: Hegyi ó bor 40—70. Hegyi új bor 34—40. Bor eczet 24. Szesz eczet 6. 36 % szesz 67. Eget bor 50. Szilva pál. 68. Sör pesti 30. Élet pál. 30. Tej 10. Tejfél 40. Petroleum 24. Rum 1.00—1.12. Köleskása 12. Lencse szep. 20. Bab feh. 10Borsó 18.

Egy hektoliter: Hegyi bor ó 30—60 frt. Hegyi bor új 26—30 frt.

Napszámárok: férfii, ellátással 1.20 kr., ellátás nélkül 1.60 kr, nő ellátással 70 kr, ellátás nélkül 100 kr, g y e r m e k ellátással 40 kr, ellátás nélkül 60 kr.

Allatfelhajtás. Felhajtattott ló 450 drb. Marha 510 drb. Eladatott ló 241 drb, marha 240 drb.

Sertésvásár. Felhajtattott 2150 drb, eladatott 1241 drb. Á r a k : 6 hónapostól 1 évesig sovány (felhajtattott 16 drb) 25 frt, — 1—1½ évesig sovány (felhajtattott 25 drb) 35 frt, 1½—2 évesig sovány (felhajtattott 25 drb) 50 frt, öreg sovány (felhajtattott 35 drb) 60 frt. Kővér 38—42 kr. üzlet lanyha.

Szalonna és háj 100 klg. szalonna ó 56—59 háj 56—59 frt.

Husarak. Marhahus kilója 48—54—56 kr. 1 klg. bornyuhus 60 kr. — 1 klg. sertéshus 44—60 kr.

Tüzifa. 4 köbméter tölgyfa 12 frt, nyárfa 7 frt, fafelvágás 2 frt 40 kr, szállítás 1 frt 20.

Ipar és kereskedelem.

— **Érdekes külföldi találmányok.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a kereskedelmi minisztertől vett értesítés alapján felhívja az érdekeltek figyelmét a következő fontos külföldi találmányokra: Az egyik ilyen ipartechnikai szempontból fontosnak tekinthető találmány azon szörzsita-szövő mechanikai szövőgép, melyet W. S. Laycock talált fel. Ezen gép a régebbi szerkezetű még mindig használatban levő kézi szitaszövő székeket van hivatva helyettesíteni. — Képes 14 egész 36 angol hüvelyk széles szitaszövetek elkészítésére. Az előkészítése aránylag egyszerű. — Termelőképeség nagy; hetenként képes 15 egész 20 tonna lószört felszőni szitaszövétté. Egy másik az aranyozókra nézve fon-

tos találmány. — Azt vélik, hogy ezzel a kínai aranyozó enyv titkát fedezték fel. — Ezen enyv készítésének módja — a consuli jelentés szerint — a következő: Felmelegítenek valamely fémlemezben 300 grammot a legjobb lenmagolajból a forrásparra hozzá ez eléretett 120 gr. anime gyantát kevernek hozzá. Ezután selyemszöveten keresztül szűrik és a keresztül szűrt folyadékot terpentinnel hígítják; végre pedig miniummal összekeverik. — Ezen enyv állítólag fém-, fa-, üveg stb., — aranyozásnál, mint alapbevonat, miként az a kínai tárgyakon észlelhető, kitűnő szolgálatokat tesz. Közöljük végre, — mint a fényiparra nézve fontos azon találmányt, a melyet egy norvégiai talált fel és a mely szerint új, aluminium számára igen jó gyors forrasztó állítható elő.

Ezen gyorsforrasztó áll cadmium, horgany és óntözetből. Az itt felsorolt fémek a következő arányban ötvöztetnek: 50 rész cadmium, — 20 rész horgany és 30 rész ónt. Az ötvözet eljárásánál az eljárás a következő: mindenekelőtt az ónt olvasztjuk meg egy olvasztó tégelyben. Azután hozzáteszik a cadmiumot és végül a horganyt. Ezen ötvözetet igen jól kell melegíteni, keverni s végül lehűteni. Az így előállított ötvözet nemcsak aluminiumhoz, hanem bármely más fémhez is használható gyorsforrasztó.

Törvénykezés.

— **Nánási Lajos és társai bűnpörében** tegnap délután dr. Hartstein Lajos folytatta védő-beszédét, melyben szép jogi tanulmányokat mutatott be és rendkívül ügyes fejtegetésekkel igyekezett a közbud képviselőjének különben általa is elismeréssel fogadott vádjait, illetve annak védenze: N á n á s i L a j o s r a vonatkozó részleteit megcáfolni, vagy legalább megerősíteni. Annál nagyobb érdemet tulajdonitunk a védőnek, miután hálátlan ügyet kellett védelmeznie és a tekintetben gáncsol nem tűrő ügyességgel, jogi szempontból teljes elismerésre érdemes, alapos tudományossággal töltötte be védői tisztét.

Különösen sikerült volt beszédének azon része, melyben a védő képviselője által acceptált, védenzére terhelő tanuk vallomásainak hitelét majdnem teljesen tönkre tette. A közönség, mely a tárgyaló termet zsufolásig megtöltötte, — midőn a védő lendületes formában védenzére teljes fölmentését kérte, — élénken megjelente.

Utána dr. N a g y Lajos (Imre M. védője) továbbá Grünstein B. védője szép beszédekben kérték védenzeik fölmentését.

Ma délelőtt dr. B a k o n y i Samu, Spitz Mór védője, az ő hatalmas szónoki képességével és alapos büntető jogi tanulmányait feltűntető ékesszólásával tartott védőbeszédében védenzére fölmentését kérte.

Ma délután tartotta dr. S i m o n f f y Béla, kir. ügyész választát, melyre a védők viszon választ következett.

Az ítélet kihirdetése szombaton délután fog megtörténni.

Közgazdaság.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok árjegyzése július hó 18-án.

H i z o t t s e r t é s á r a k : I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli sulyban) 42—43. krig. Öreg közép (páronként 300—400 klg. sulyban) 42—43. krig. Fiatal nehéz páronként 320 klgon felüli sulyban 44—45 krig. Fiatal közép (páronként 251 320 klg. sulyban) 48—49 krig. Fiatal könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban) 44—44½ krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 42—43. krig. Közép (páronként 220—280 klg. sulyban) 43—44 krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban.) 42½—44. krig.— III. Romániai: Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban) — krig. Közép (páronként 220—260 klg. sulyban) — krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klg terjedő sulyban) — krig. S z e r b i a i : Nehéz (páronként 260 klgon felüli sulyban) 45½—46. krig. Közép (páronként 220—260. klg. sulyban) 45—45½. krig. Könnyű (páronként 220 klgig terjedő sulyban) 45½—46 krig.

Bécs,
Mária-Hilferstrasse
35. sz.

Alapított 1845-ben

Debreczen,
főpiacz, 1829. a m. kir. főposta
átellenében.

Kitüntette több világkiállításon.

NEUMANN M.

bécsi férfi-, fiu- és gyermek- ruha-nagykereskedő és gyáros,

ajánlja a nyári idényre becses figyelembevételre a következőket:

férfi öltönyök	8.50-tól 30 frtig.	férfi felöltők	9 frttól 30 frtig.
fiu öltönyök	6 — „ 20 „	fiu felöltők	7 „ 15 „
gyermek öltönyök	3. — „ 15 „	gyermek felöltők	5 „ 12 „

A t. szülők figyelmébe ajánlom gazdagon felszerelt raktáramat gyermek-öltönyökben, mely csak tartós szövetből jól elkészített különlegességeket tartalmaz.

A legolcsóbb szabott ár mindegyik darabon számokban meg van jelölve, tehát minden t. vevő a kellemetlen alkudozásoktól meg van kímélve s így természetesen biztosítva van arról, hogy az általa vásárolt ruhákért csak oly árt fizetett, mely annak minőségével egyenértékű.

Mivel üzletemet ezentúl vasárnap d. e. 10 órakor zárni fogom. e végett a vásárló közönség érdekéből az üzletet **szombaton** este 11 óráig nyitva tartom.

— Mérték utáni megrendelések pontosan teljesítetnek! —

DEBRECZENBEN, piacz- és nagyhatvan-utca szegletén levő saját házam földszinti helyiségeiben berendezett

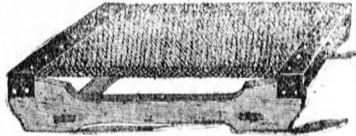
NAGY

VASBUTOR-RAKTÁRAMBAN

Kaphatók:

GYERMEK-bölcsők, ágyak, kocsik. Egész szobafelszerelések.

KERTI-székek, asztalok és lóczák, villagóriák vasállványból, vízhatlan vászontető- és oldalakkal.

FÜRDŐ-kádak minden alakban,

JÉGSZEKRÉNYEK és üveghűtők.

HORGANY-fényezett szoba- és konyhafelszerelések.

PERONOSPORA fecskendők az elismert legjobb rendszerben.

PORCELLÁN-kályhák és kandallók, eredeti

LUDWEISSI gyártmány, — a continensen első minőségben.

A szegedi műtrágyagyár részvénytársaság képviselője.

Határozott legolcsóbb árak.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

TÓTH GYULA

vasnagykereskedő,
DEBRECZENBEN.

Eladó.

Egy szalongszobabutor, hálószobabutor, egy jó karban lévő Bösendorfer zongora és egyéb házbutorok olcsó áron eladók.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Kaszanyitzky Endre

előbb

KUHINKA ISTVÁNK.

DEBRECZENBEN, főpiacz 1900.,

ajánlja a legnagyobb választékkal

ujjonnan berendezett

üveg, porcellán, lámpa,

berndorfi alpacca-, khina-ezüst,

evőszerek és konyha-eszközök

nagy raktárát

üveg ivó és liquer-készletek,

porcellán evő kávé, thea, fekete kávé

és mosdó készletek,

Ditmar-, Brünner és hazai gyártmányu

asztali és függő lámpák,

nap, meteor és villám-égőkkel

gyári árak

és pontos kiszolgálattal mellett.

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.